

Francouzský Cvičební řád pro jezdeckvo.

(Dokončení.)

Avšak jezdeckvo je zbraň křehká, které má býti šetřeno a které má býti užíváno jen po dobré úvaze. Jezdeckvo může zahájit prudké palebné akce, avšak jeho početní stavy mu nedovolují živiti tyto akce. Koňmo je vítaným cílem automatických zbraní protivníkových. Bojové plyny jsou koňům nanejvýš nebezpečné; to vyžaduje zvláštních opatření pro umístění koní za boje pěšky.

Se zřetelem na tyto zvláštní vlastnosti užívá se jezdeckva k tomu, aby prodloužilo nebo podpořilo akci ostatních zbraní všude tam, kde je třeba operovati rychle, na dálku, nebo nečekaně.

Provedení mnohonásobných úkolů, které mohou býti jezdeckvu svěřeny, končí téměř vždy bojem pěšky, palbou, bojem, který předchází, podporuje, nebo jehož účinku využívá manévř koňmo.

Tento boj palbou nevylučuje ostatně nikterak jezdecké ataky, ke které musí býti vycvičené jezdeckvo pohotové vždy, kdykoli se mu naskytne příležitost napadnouti překvapeného nepřítele v nejbližší blízkosti.

D. Morální síla. Velitel. Kádry. Vojini bez hodnosti.

Povinnosti v boji.

Řád připomíná nejdůležitější činitele úspěchu a líčí široce, jaký má býti velitel, za jeho podstatnou vlastnost prohlašuje „charakter“, t. j. schopnost rozhodnutí se a rozhodnutí provést stůj co stůj.

Co se týče kádrů prohlašuje Řád, že podle válečné zkušenosti pramení síla jezdeckva z největší části z hodnoty jeho kádru. Konečně v odstavci, který pojednává o povinnostech v boji, uvádí Řád objektivně, co je dovoleno nebo zapověděno

v každém z oněch nesnadných případů, které musilo vyřešiti svědomí velitelů a vojáků za války.

Těchto několik stran, které nemají nejmenší předlohy v instrukci z r. 1917, činí svým vzletem zadost rozhodující důležitosti, kterou jsme se naučili přikládati morálním činitelům v boji.

III. část.

Nový Cvičební řád pro jezdeckvo aplikuje zásadu „konkretisace do krajnosti“, pojednává úkoly jezdeckva na konkrétních příkladech lehké divise.

A. Činnost zvědná.

Jako před válkou mají i dnes přezvědy opatrovati velitelství zprávy nutné k rozvinutí plánu manévru.

Jestliže však zásady zůstaly stejné, tedy prováděcí způsoby se ve všem změnily. Všimněme si právě těchto změn.

1. Zvědná činnost se zakládá na úzké spolupráci jezdeckva a letectva. Ani jedna ani druhá z obou zbraní se nemůže dožadovati výjimečného údělu. Při zvědné činnosti není přesných hranic mezi úlohou letectva a jezdeckva. Obě zbraně se doplňují velmi intimně: první pracuje ve velkých rysech, předchází druhou, prodlužuje její činnost za nepřátelské linie, druhá doplňuje dílo první vyhledáváním přesných zpráv, které jest jediné sama schopna získati pro nepřetržitost své činnosti. Maximální výkonnosti obou zbraní dosáhneme tím, že jejich užití účelně kombinujeme. Je to věc velmi přirozená, poněvadž tu jde především o získání zpráv. Nuže — v této činnosti obě zbraně, které „vidí“ rychle a daleko, nepotřebují se snažiti zatlačiti jedna druhou, neboť obě mají rozdílné možnosti a rozdílné služebnosti.

2. Zprávy, které mohou obě zbraně opatřiti, jsou tedy omezené. Jest důležité, aby velitel vyššího stupně (armády nebo armádní skupiny), kterému je podřízena lehká divise, orientoval přesně velitele této vyšší jednotky o jeho úkolu, o různé naléhavosti zpráv, kterých požaduje, a o posilových prostředcích, které mu zamýšlí dáti k dispozici. Velitel lehké divise, přizpůsobě se daným instrukcím, volí samostatně prováděcí opatření tak, aby vyplnil co nejlépe svůj úkol. Jeho povinností je podati zprávy včas; volba prostředků, jak toho dosáhnouti, jest jeho věcí.

3. Přezvědnými částmi u lehké livise jsou všechny ony části, které mají za úkol vyhledávati zprávy.

Dělí se na přezvědné jednotky vzdušné a pozemní. Vzdušné přezvědy, prováděné divisní letkou, doplňují a přezkoušejí zprávy armádního letectva, týkající se úkolu divise a opatřují samy zprávy, které jsou požadovány od divise a jichž získání je věcí letectva.

Vzdušné přezvědy usnadňují a zúrodňují neobyčejně přezvědy pozemní.

Tyto jsou prováděny přezvědnými oddíly různého složení a stavu a výjimečně průzkumnými hlídkami.

Jest to právě opak toho, co se hlásalo před válkou. Tehdy průzkumné hlídky jednaly plně neodvisle a přezvědný oddíl jim sloužil co podpora. Mohlo by se skutečně míti za to, že průzkumné hlídky budou moci pro svou pohyblivost a vybranou jakost svého mužstva i koní, proniknouti zajišťovací clonu protivníkovu a zjednati tak na velkou vzdálenost dotyk s hlavními vojsky nepřítelovými. Dnes už

bychom se nemohli spokojiti s prostředky tak nedostatečnými. Strojní a mohutné automatické zbraně protivníkovy by nedovolovaly důstojnickým hlídkám proniknouti za nepřátelské linie a pobýti tam několik dní; mimo to také včasné dodání jejich zpráv jízdními posly stalo by se velmi pochybným.

Není tedy dnes hlavní věcí postoupiti nepozorovaně, aby se získal zrakem dotyk zpravidla velmi nepřesný. Jde o to, jíti přímo na místo, kde je toho třeba. Z toho vyplývá nutnost utéci se k orgánu schopnému eventuálně zasáhnouti bojem k otevření brány nebo k upřesnění zpráv. (Eskadroně zesílené kulomety, obrněnými automobily, cyklisty.)

To je úkol přezvědných oddílů, které užívají průzkumných hlídek k rychlému vysondování určitých směrů nebo prostorů.

4. Zpráva má cenu jen tehdy, jestliže přijde včas, by jí mohlo býti využito. Je tedy nutné organisovati co nejpečlivěji donášení zpráv jednak mezi přezvědnými jednotkami a velitelem lehké divise, jednak mezi divisi a armádou.

Co se týká pojítek, předvídá se užití lehkých stanic bezdrátové telegrafie na lehkých autech, které se přidělí přezvědným oddílům.

Co se týče fungování spojovací služby, jest si možno představit, že zprávy přezvědných oddílů se sbíhají ve vysunutých spojovacích ústřednách a ve stanovišti velitelství divise, které je postupně překládáno po spojovací ose určené v operačním rozkaze. Postupná stanoviště velitelství divise znamenají ovšem zcela jinou koncepci velení než před válkou.

B. Zajištění.

Zajištění má umožniti, aby velitel mohl učiniti svá opatření. Zprávy jsou při tom jedním z hlavních činitelů. Lehká divise, které byla uložena zvědná činnost, přispívá tedy k zajištění zprávami, které dodává a současně svojí přítomností v určeném pásmu.

Ale lehká divise může k zajištění přispívati ještě značnější měrou.

Ať je to za koncentrace či za pochodu armády vpřed, ať je to na frontě či na křídlech (jestliže prostor mezi armádami se úží), ať je to izolovaně či v úzkém spojení s jednotkami, které jsou nejvíce vpředu, — vždy jde o získání času potřebného velitelství ke shromáždění jeho prostředků nebo k jejich uvedení v činnost; tu se právě užívá jezdeckta ke **zpoždění** nebo k **zastavení nepřátelského postupu**. Také cvičební řád pojednává dlouze o zpožďovací činnosti jezdeckta, která je typickým a nejúčinnějším způsobem užití vyšší jezdecké jednotky, mající úkol zajišťovati.

Rozumí se samo sebou, že při rozličných úkolech, které jezdeckto dostává, zajišťuje sebe samo. Zastane to tím spíše, že má orgány, které vyhledávají zprávy na velkou vzdálenost, a zároveň pohyblivé a mohutné orgány palebné, schopné zastaviti protivníkův postup. Proto lehká divise obstarává své pozemní zajištění zprávami, které získává svou sestavou, která ji dovoluje v každém okamžiku pohotovost pro boj, a zvláštními zajišťovacími orgány — předvoji, bočnými voji, zadními voji.

Proti vzdušnému nebezpečí jezdeckto se utíká k aktivní obraně, užívajíc třetího kulometu každé jezdecké čety, který jest opatřen zvláštním zařízením pro střelbu proti letadlům; mimo to užívá jezdeckto ovšem i všech ostatních opatření, k nimž se každý vycvičený vojskový oddíl uchyluje automaticky.

C. Zasažení do bitvy.

Během ofensivní bitvy najde lehká divise užiti vždy, kdykoliv disponuje prostorem nutným pro rozvinutí svých prostředků. Bude operovati buď na křídlech nepřátelské sestavy, kde může dosáhnouti značných úspěchů obchvatnou činností, nebo ve středu celkové sestavy, když se uskuteční průlom dostatečně široký a hluboký a když se za ustupujícím nepřítelem počnou znenáhla rozevírati mezery. Cvičební řád pojednává v obou případech podrobně o přibližovacím pochodu, vyrazení i manévru lehké divise.

Jestliže však bitva se odehrává na frontě nepřetržitě, nemá lehká divise potřebného prostoru k manévrování a tvoří pohyblivou palebnou zálohu, pohotovou zasáhnouti a využití úplně dosaženého úspěchu. **„Jezdeckvo je vskutku i nadále zbrani pro dovršení úspěchu a pro pronásledování.“** V obranných akcích může býti jezdeckvo zasaženo, jestliže se nepřítel pokouší obchvátiti jedno křídlo, jestliže nepřátelská ofensiva prolomila obranný systém armády, tvoří-li se mezera mezi dvěma armádami nebo dostane-li jezdeckvo rozkaz vystrídati okamžitě pěší jednotky na frontě.

Nová kapitola, vyplývající ze zvláštní situace, ve které je dnes Francie na levém břehu Rýna, pojednává o otázce výpadů nebo nájezdů směřujících k obsazení určitých území na počátku operací, a to buď aby byla vzata rukojmí nebo aby byly rušeny mobilisační nebo koncentrační operace protivníkovy. To jsou operace vedené rychle v zásadě lehkými divisemi, zesílenými pěchotou a ženijním vojskem (vybavenými přirozeně nutnými dopravními jednotkami), nebo dělostřelectvem a tanky. Jezdeckvo obstarává daleké zajištění této operace jak svými zajišťovacími oddíly, tak i zprávami, které vyhledává. Má často úkol obklíčiti předem pásmo, které se má obsaditi, a vyčkati vystřídání pěchotou, aby pak tvořilo pohyblivou zálohu, pohotovou pro všechny eventuality.

IV. část.

Boj.

„Boj jest často jediným prostředkem lehké divise k vyplnění různých úkolů.“ Tato vyšší jednotka může vésti ofensivní boj k zjednání dotyku, k upřesnění zpráv, zasáhnutí do boje, využití úspěchu — boj obranný k zastavení nepř. postupu k ohraničení neúspěchu. V každém z těchto případů však je boj veden tak, že jezdeckvo kombinuje své dvě vlastnosti — palbu a pohyblivost.

V ofensivním boji snaží se jezdeckvo využití účinku překvapení, i ponechává nepřítele v nejistotě, zasazujíc na široké frontě všechny palebné zbraně, kterými disponuje; zatím vyhledává velitel rozhodnutí na vyvoleném místě fronty útokem, učeněným do hloubky, který provádí co možná nejmocnějšími palebnými prostředky. Tento útok, vedený zpravidla na úzké frontě a připravený dělostřelectvem, jest kombinován, možno-li, s obchvatným manévrem jednotkami na koni.

Jednotky, které vedou boj na celé frontě divise, mohou nejčastěji počítati jen s nepatrnou podporou dělostřelectva. Odpory, s kterými se setkají, hledí zdolati překvapením nebo manévrem, rozvíjející rázem všechny palebné prostředky. Jednotky však, které mají vésti hlavní akci, učené se do hloubky a jejich útok je vždy připraven a podporován vším k dispozici jsoucím dělostřelectvem.

Obranný boj lehké divise záleží jako u pěchoty v nepřetržité palběné cloně. Lehká divise může ze začátku vést prostředky, kterými disponuje, boj jako řadová divise.

Ale tyto prostředky, jsou-li dosti účinné, aby přinutily protivníka ztráceti čas k organisování útoku, jsou nedostatečné, aby ho zastavily na dlouho, nemohouce vytvořit akci mohutnou. Pro svou pohyblivost může se jezdecko, nedajíc se nepřitelem upoutat, přesunouti dozadu na novou posici, kde provádí opět stejnou hru. Tímto dočasným odporem na postupných pozicích, kde nutí protivníka učiniti dispocice k boji, splní lehká divise nejlépe obranný úkol.

Celkem boj palbou stal se jediným možným způsobem boje vyšších jednotek jezdecka. Ale boj koňmo, zvláště je-li podporován palbou autom. zbraní, zůstává mocným způsobem činnosti pro částice slabších stavů, kterými se skýtá možnost udeřiti na nepřitele se šavli z největší blízkosti a z nenadání.

★

Po tomto souhrnném přehledu pojednává Cvičební řád o podrobnostech boje lehké divise a rozličných podřízených jednotek — brigád, pluků, korouhví, eskadron, čet, družstev a skupin kulometných.

Ač se tu setkáváme znovu podrobněji se zásadami shora uvedenými, zastavíme se trochu nad úplně novým charakterem těchto předpisů (starý Cvičební řád spokojil se jen bojem koňmo a Polní řád se o otázce boje zmiňoval jen povrchně).

A. Lehká divise v boji.

Po několika všeobecných úvahách o různých možných způsobech boje lehké divise předpis projednává:

- a) boj útočný,
- b) boj obranný.

a) B o j ú t o č n ý.

Velitel divise rozhodnuv se k boji, dá přesně stanovití dotyk s nepřitelem, vypracuje plán boje a učiní opatření pro rychlé provedení boje.

Proto se nasadí především předvoje buď k dotyku neb aby připravily boj. Za nimi rozvine se divise na frontě stanovené velitelem divise, dávajíc v principu do fronty 2 brigády, asi 4500 mužů. Zbytek (1 neb 2 pluky jezd., cyklisté, obrněná auta) tvoří manévrovou massu, která se zasadí na úzké frontě na místě vyvoleném velitelem, jsouc podporována většinou dělostřelectva. V tomto případě pásmo útoku jednoho pluku nesmí převyšovati 4—500 m, oddílu cyklistů 3—400 m.

Lehká divise může býti v tomto zvláštním případě zesílena dělostřelectvem, pěchotou, tanky i různými jednotkami, jejichž zásady užití Cvičební řád studuje.

b) B o j o b r a n n ý.

Po stručném rozboru organisace obrany a úpravy terénu, zmiňuje se Cvičební řád o sestavě a ukazuje, že tato jest mnohem širší než u stejné jednotky pěší, a to pro pohyblivost jezdecka a četné automatické zbraně, které může zasaditi. Pro lehkou divisi se připouští, zasadí-li obě brigády do linie, fronta 7—8000 m. Předpisy o vedení boje shodují se s předpisy v zatímní instrukci o taktickém

užití vyšších jednotek. Jsou doplněny zvláštními předpisy o opatřeních, jež dlužno učiniti k vyproštění jednotek zasazených v boji a předpisy o užití jednotek.

c) Ústupový manévř.

Ústupový manévř se liší od normálního ústupu tím, že je to operace vhodně předem uvážená, často s netknutými vojsky. Úkolem tohoto manévřu jest získati čas a zpomaliti nepřítelův postup bez rozhodujícího boje.

Tento způsob je specialitou jezdeckva, které zde využívá své pohyblivosti k nalíčení postupných clon proti nepříteli, kterého tím nutí k rozvinutí a pak se vyproští před nepř. útokem. Cvičební řád probírá tuto operaci podrobně, právě tak, jako úlohu dělostřelectva, letectva, obrněných automobilů a cyklistů při ní.

To proto, že přerušení boje — Řád klade důraz na tuto věc — jest operace velmi choulostivá, která, má-li se zdařiti, musí býti připravena do nejmenších podrobností. Beze ztrát je tato operace jen možná, unikne-li pohyb úplně nepřítelově pozornosti; proto vojsko, které jej vykonává, jest nabádáno k využívání terénních krytů za dne, a k rychlému a spořádanému manévřování za noci. Němci a jejich žáci Japonci propracovávali již r. 1900 speciálně noční operace. Válka rusko-japonská i válka světová jim v tom dala za pravdu a stále větší rozmach mohutnosti palby a pozorování může nám jen tuto cestu doporučiti.

B. Brigáda v boji.

Brigáda může operovati buď samostatně, buď ve svazu, nebo může býti v záloze.

Je-li ve svazu, operuje ve smyslu manévřu předvídaného velitelem divise. Je-li samostatná, operuje podle stejných zásad jako lehká divise, ale v menším měřítku. Je-li zálohou, hledí ji velitel zaručiti co nejvíce klidu a pohodlí shodného se situací.

C. Pluk v boji.

Pluk může býti zasazen na široké frontě nebo vésti důraznou akci na určitém místě. Řád probírá tyto dvě možnosti, které se vyjadřují změnami v sestavě a vývojem boje.

Je-li pluk osamocen, způsoby boje, kterých užívá, liší se podle myšlenky, která řídí celou započatou akci. Boje koňmo se u pluku užívá nejvýše v eskadronách. Doporučuje se pokud lze používatí bočné palby.

D. Korouhev v boji.

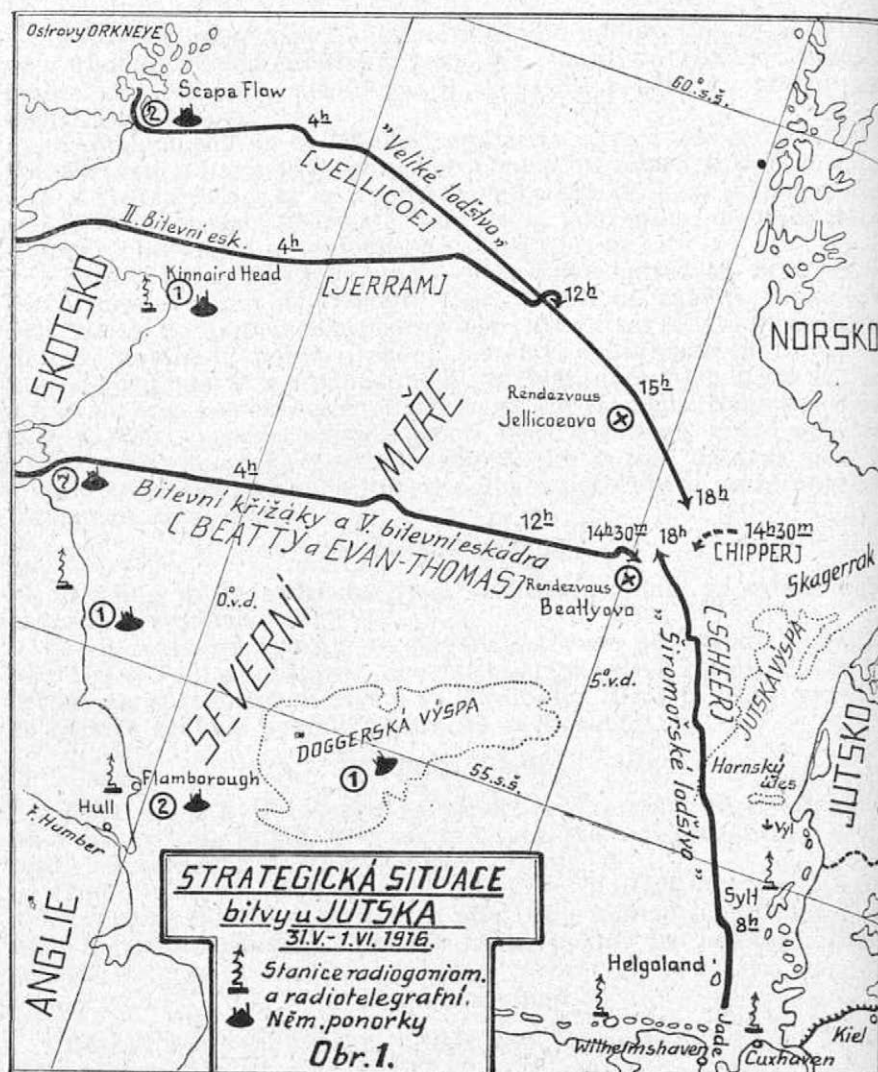
Bojuje buď ve svazku pluku neb izolovaně a tu si počíná jako pluk.

E. Eskadrona v boji.

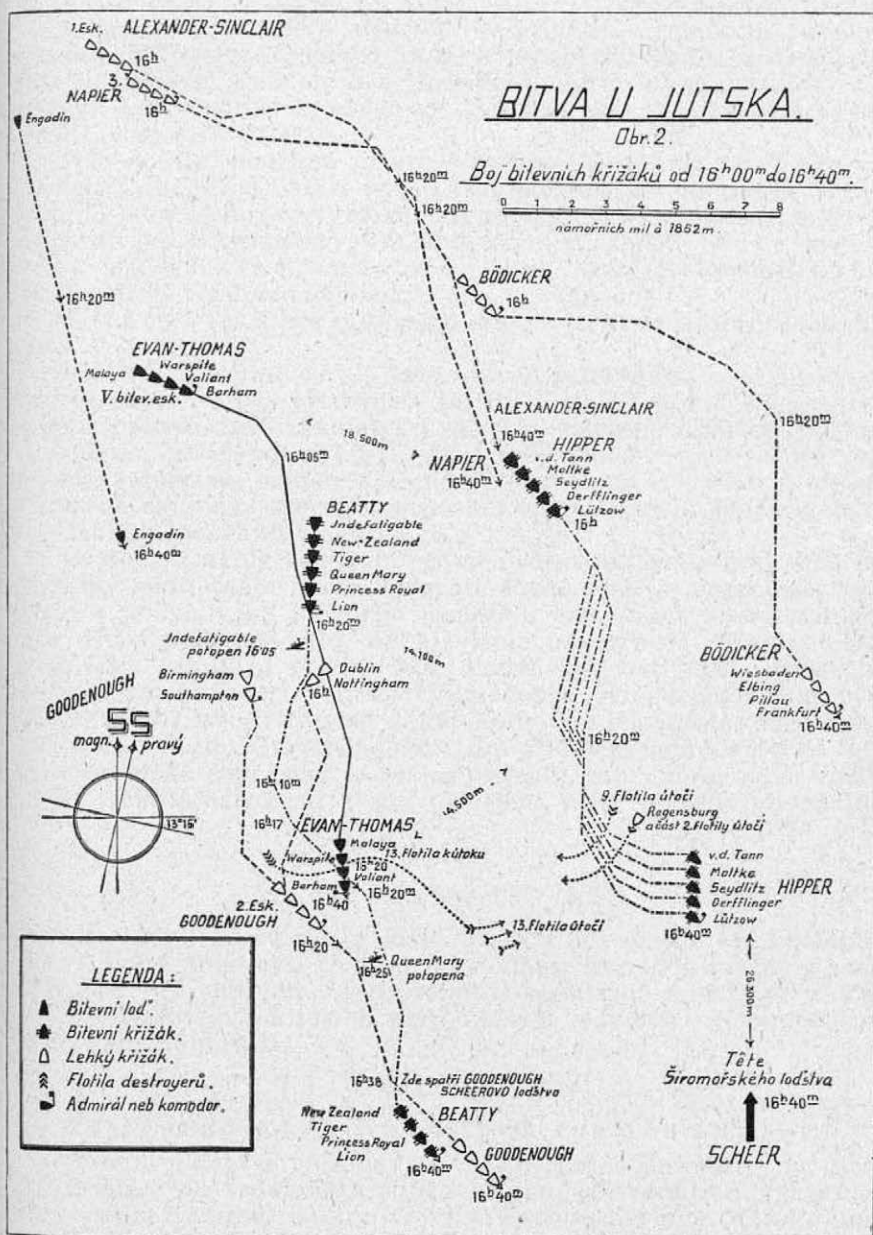
V ofensivní akci, ať už osamocena či ve svazu, eskadrona bojuje palbou nebo koňmo. V obranném boji bojuje jen palbou. Opěšale bojuje v ofensivě na frontě 200—400 m zšíří, v obraně na frontě 500—700 m.

Menší částice (čety, družstva, hlídky) jsou stejně jako družstva a skupiny kulometné probrány v Řádu dopodrobna.

IV. část končí rozpravou o zvláštních případech: jezdeckvo za nočních operací a v boji v lese a v osadách.

Voj. Rozhledy č. 7-8. roč. VI,

V. část.

Jezdecktvo armádních sborů a řadových divísí.

Snížení stavů, které nedovoluje přidělití armádním sborům a řadovým divísím jezdecktvo nutné k jejich zajištění a zároveň dostatečně silné se zřetelem k vzrůstající mohutnosti výzbroje protivníkovy, dalo podnět k utvoření „Smíšených výzvědných oddílů“.

Tyto oddíly, podobné němec. systému, obsahují: jezdecktvo (z 1 nebo 2 eskadron), které je pro svou pohyblivost v každém terénu hlavním nástrojem pro vyhledávání zpráv; něco cyklistů, kteří podporují jezdecktvo a zvyšují jeho akční možnosti; četu kulometů na lehkých automobilech, které jí dovolují rychlé zasáhnutí na větší vzdálenost.

Motocykly, které tuto cestu doprovázejí, usnadňují donášení zpráv.

Smíšené výzvědné oddíly jsou hlavně jednotkami zajišťovacími. Pracují obyčejně pro předvoje. Jejich úkol jest velmi choulostivý stejně ve chvíli zjednání dotyku, jako na počátku činnosti zvědné.

Jelikož velitelství, aby bylo zpraveno, nedisponuje vyššími jednotkami jezdecktva, mohou smíšené výzvědné oddíly tvořiti skutečné převzvědné skupiny, operující v pásmu se zřetelem k jejich slabým prostředkům poněkud zmenšeném.

Ať jsou již úkoly velitelem pro ně určené jakékoliv, jest smíšený výzvědný oddíl často nucen bojovati. Proto nynější organisace přiděluje k pohyblivosti bývalého jezdecktva armádních sborů a řadových divísí palebnou sílu, na niž jsme upozornili. „Tato palebná mohutnost,“ praví Cvičební řád, která smí býti vzata divísí, ke které organicky patří, jen ve výjimečných případech, nesmí býti zmenšena ani uvnitř divise jakýmkoliv rozdělováním smíšeného výzvědného oddílu. Zvláště po nynějším přidělení jedné jezdecké čety jako organické součástky k pěším plukům, musí jim úplně stačiti a nesmí činiti nárok na event. přidělení částí výzvědných oddílů.

VI. část.

Spojení a donášení.

Tato technická otázka, zvláště důležitá pro zbraně vyhledávající zprávy, které musí býti co nejdříve dodány, aby bylo možno z nich těžiti, jest ve Cvičebním řádu probrána souhlasně s přílohou 2. Zatímni instrukce o taktickém užití vyšších jednotek. Nebudeme se o tom dále zmiňovati.

VII. část.

Užití jezdecktva v určitých formách války.

V tomto odstavci pojednává Cvičební řád o jezdecktvu na ustálené frontě a na vzdálených bojištích. Tato poslední věc týkající se operací mimo střední Evropu (ve vých. Evropě, Levantě, Maroku) nás přímo nezajímá. Dospějí-li operace k utvoření nepřetržité fronty opřené o nepřekročitelné překážky, mohou vzíti na se povahu stabilisace. Jezdecktvo tu přijímá v zákopech tutéž službu, jako pěchota, které ulehčuje podle svých prostředků.

Jest to situace, kterou potvrdila čtyři léta světové války. Řád předvídá event. návrat k analogickým opatřením, avšak zdůrazňuje

z řetelktaktickým svazkům jezdeckta. Částí úseku jsou obsazeny vždy organickými jednotkami: plukem, eskadronou, četou. Jest zásadou neměnití u těchto jednotek velitelských svazků. Stavby jednotek v linii mohou doznati určitých změn, ale všeobecně se připouští, že pluk jezdeckta odpovídá stavu jednoho praporu pěchoty a oddíl cyklistů představuje možnost dvou pěších rot.

Z toho vyplývá, že lehká divise může v takové situaci zasaditi hodnotu 6—7 praporů, ale bude obvykle nutno, aby velitelství ji zesílilo různými prostředky.

Jezdeckto armádních sborů nebo řadových divisi může spolupůsobiti s pěchotou na obraně posice nebo konati různé služby uvnitř divise (spojení, donášení, doprovod zajatců...)

Závěr.

To jsou tedy stručně a zběžně hlavní ustanovení nového Cvičebního řádu pro jezdeckto, řádu, který je nový jak svou formou, tak i obsahem. Ale tento stručný výklad nestačí. Jest třeba důkladné četby a vážné osobní práce, abychom vytěžili z tohoto předpisu, tak vábivého svou výjimečně konkrétní formou, všechna znamenitá poučení, jež jsou v něm obsažena (zvláště v části IV.) a která není možno shrnouti nebo parafrasovati.

Každý tu nalezne něco, z čehož by mohl těžiti; důstojník nepatřící k jezdecktu setká se tu s přesnými pravidly užití dané zbraně, s pravidly, kterých dosud nekodifikoval žádný předpis; důstojník jezdeckta najde zde směrnice pro vykonávání rozličných úkolů, které mu mohou ve válce připadnouti.

Velitelství konečně, znajíc možnosti a desiderata jezdeckta, dovede mu nyní říci, co od něho chce, a to ve formě dovolující vhodné a rychle vykonání daného rozkazu. Celkem II. část nového franc. Cvičebního řádu pro jezdeckto vhodně doplňuje 1. část téhož předpisu a francouzské jezdeckto, dlouho čekající na reglementaci zásad o použití jezdeckta, bylo tímto řádem trvale obohaceno.